

Τελικό Πρότζεκτ

Θέλετε να υπολογίσετε το ρυθμό εκθετικής αύξησης στον ευρωπαϊκό πληθυσμό του κορονοϊού. Για το λόγο αυτό, έχω κατεβάσει δεδομένα από το gisaid (μια βάση δεδομένων για τον κορονοϊό) τα έχω προεπεξεργαστη και τα έχω φέρει στην μορφή του αρχείου [ms_obs_final.out](#). Κάθε γραμμή είναι ένα γονιδίωμα κορονοϊού και κάθε στήλη είναι μια **πολυμορφική** θέση στο γονιδίωμα του (δηλαδή έχω αφαιρέσει τις στήλες που έχουν μόνο 0 ή μόνο 1). 1 σημαίνει ότι σε σχέση με το γονιδίωμα του κορονοϊού της νυχτερίδας υπάρχει μετάλλαξη, ενώ 0 σημαίνει ότι δεν υπάρχει.

Για να κάνουμε την διαδικασία εύρεσης του ρυθμού εκθετικής αύξησης, χρησιμοποιούμε την διαδικασία abc, έχω λοιπόν παράξει 10,000 datasets στο αρχείο: [ms_sim_final.out](#).

Με τιμές παραμέτρου εκθετικής αύξησης που δίνονται στο αρχείο [pars_final.txt](#).

Τα datasets που παράγονται με τις τιμές αυτές δίδονται στο αρχείο sims.txt και είναι όπως το πραγματικό dataset, δηλαδή στην μορφή γονιδιωμάτων (σε 0-1 μορφή).

Χρησιμοποιήστε τα ακόλουθα 2 statistics ώστε να υπολογίσετε τον ρυθμό αύξησης στο πραγματικό dataset.

A. $\hat{k} = \frac{\sum_{i < j} k_{ij}}{\binom{n}{2}}$, δηλαδή ο μέσος όρος των διαφορών των αλληλουχιών ανά 2. Για παράδειγμα αν έχουμε τρεις αλληλουχίες:

0 0 1 0 1 0 0 1 0 1	→	0 0 1 0 1 0 0 1 0 1	→	0 0 1 0 1 0 0 1 0 1	→	0 0 1 0 1 0 0 1 0 1
1 0 0 1 0 1 1 1 0 1	→	1 0 0 1 0 1 1 1 0 1	→	1 0 0 1 0 1 1 1 0 1	→	1 0 0 1 0 1 1 1 0 1
1 1 1 1 1 1 1 0 1 0	→	1 1 1 1 1 1 1 0 1 0	→	1 1 1 1 1 1 1 0 1 0	→	1 1 1 1 1 1 1 0 1 0

Τότε η πρώτη με την δεύτερη έχουν 6 διαφορές. Η πρώτη με την τρίτη 8 διαφορές και η δεύτερη με την τρίτη 6 διαφορές, άρα $k = \frac{6+8+6}{3} = \frac{20}{3}$

B. $w = \frac{S}{a_1}$, $a_1 = \sum_{i=1}^{n-1} \frac{1}{i}$, όπου S είναι ο αριθμός των πολυμορφικών θέσεων, δηλαδή των στηλών με 2 καταστάσεις (που έχουν και 0 και 1).

Στο προηγούμενο παράδειγμα $S = 10$ και $a_1 = \frac{1}{1} + \frac{1}{2} = 1.5$ άρα $w = \frac{10}{1.5}$.

Ερωτήσεις:

1. Υπολογίστε το ρυθμό αύξησης χρησιμοποιώντας το πακέτο `abc` στην R. Γι αυτό χρησιμοποιήστε την posterior κατανομή, της παραμέτρου μετά από την διόρθωση που γίνεται με `loclinear`. Δώστε την τιμή του mean της posterior κατανομής ως εκτιμητή. Χρησιμοποιήστε `hcorr=TRUE`, και `tol=0.1`
2. Χρησιμοποιήστε την συνάρτηση `ci()` του πακέτου `bayestestR` με ορισμα `method="HDI"` και δεδομένα τις τιμές από την posterior κατανομή μετά την διόρθωση `loclinear` (`adj.values`) ώστε να βρείτε τα credible intervals της posterior (δηλαδή εντός ποιων τιμών πιστευετε οτι βρίσκεται η τιμή με βεβαιότητα 95%). Ένα καλό παράδειγμα για το `ci()` βρίσκεται [εδώ](#)
3. Φτιάξτε ένα διάγραμμα με την prior κατανομή της εκθετικής αύξησης, την posterior πριν την διορθωση και την posterior μετά την διόρθωση (`unadj.values` και `adj.values` αντίστοιχα). Βάλτε διαφορετικά χρώματα ώστε να ξεχωρίζουν. Χρησιμοποιήστε την συνάρτηση `density` ώστε να βρείτε τις πυκνότητες των τριών κατανομών από τα δείγματα και να τις απεικονίσετε γραφικά. Στο διάγραμμα δείξτε με κάθετες γραμμές και χρώμα της αρεσκείας σας (για κάθετες γραμμές στην τιμή X του άξονα- x χρησιμοποιήστε την `abline(v=X)` ή αλλιώς `ggplot`) τις τιμές του mean για την παράμετρος της εκθετικής αύξησης (από το ερώτημα 1) καθώς και την αριστερή και δεξιά τιμή από το credible interval στην ερώτηση 2.

Σημαντικό:

Δώστε σαν τελικό αρχείο τον κώδικα σε R, ο οποίος θα πρέπει να παράγει τα αποτελέσματα είτε στο τέρμιναλ είτε να τα γράφει σε αρχείο και να παραγει τα πλοτς σε PDF μορφή. Γράψτε σχολια στον πρόγραμμα. Πχ δώστε την λεζάντα και εξηγήσεις τι είναι η κάθε γραμμή με το κάθε χρώμα για τα πλοτς. Ο R κώδικας θα πρέπει να μπορεί να τρέξει και να αναπαράγει τις εικόνες του PDF.

Θεωρείστε ότι το αρχείο που διαβάζετε βρίσκεται στον ίδιο φάκελο με το R Script. Δεν είναι ανάγκη να δώσετε τα input αρχεία (που σας δίνω εγώ από τα λινκς παραπάνω).